

ved Kontorer for Retshjælp, der er oprettede af Kvindeforeninger; disse skal være meget populære og stærkt søgte. En og anden er bleven udnævnt til at lede en Forening for Børnebeskyttelse, til Kurator eller Værge. Som privat praktiserende Sagførere har Kvinder yderst ringe Mulighed for at tjene noget i Tyskland.

Det er meget vanskeligt at forklare Forholdene i England, fordi der her findes et Utal af juridiske Grader og Bevillinger, og som det synes tillige en vis Usikkerhed i Henseende til, hvad der har lovfæstet Gyldighed.

Til en Begyndelse kan dog fastslaaes, at Kvinder har Ret til at studere Jura og tage en vis Eksamen ved alle Universiteter med Undtagelse af Oxford og Cambridge.

Derimod kan de ikke tage Eksamen ved »juridisk Kollegium« og »Rets-skolen«, de to Institutioner, der giver Adgang til Embeds- og Sagførervirksomhed og i det hele taget behersker al juridisk Profession. Alle Ansøgninger om at faa Adgang hertil er bleven afslaaede med den Motivering, at de ansøgende var — Kvinder.

Til Trods herfor findes adskillige Eksempler paa, at Kvinder i England eller Kolonierne har udøvet Lovvirk-

somhed uden at Autoriteterne er skredet ind imod dem. En Frk. Orme praktiserede saaledes i flere Aar som Conveyor (en Art Sagfører, der opsætter Skøder, ordner Ejendomshandler o.l.) — en Frk. Mc. Laren arbejder som Sagfører ved Kanslerretten i Edinburgh — en Frk. Sorabje tjente i tre Aar som Fuldmægtig hos et stort Sagførerfirma i London og rejste senere til Indien for at overtage Stillingen som juridisk Raadgiver ved en Institution af samme Art som det danske Overformynderi osv. osv. Adskillige Kvinder, bl. a. den kendte Fru Pankhurst, har talt deres egen Sag ved Retten. Ligeledes er det interessant at lægge Mærke til, at enkelte Kvinder, der er ansatte i offentlige Stillinger, bl. a. som Fabriksinspektører, har tiltaget sig Ret til i Embeds Medfør at føre Klage paa Statens Vegne og til selv at tale Sagen ved de civile Retter.

For Tiden gør Kvinderne Forsøg paa at skaffe sig Adgang til Sagførerstanden. Den engelske Sagførerlov af 1843 indeholder Udtryk, der øjensynligt kan fortolkes til Gunst for dem. Fire kvindelige Jurister, der havde ansøgt om Optagelse ved »Retskolen«, men faaet Afslag, har i eget Navn anlagt Sag mod denne med Paastand om,

at Afslaget ikke er lovmedholdigt i Følge Sagførerloven af 1843. Og alle Interesserede venter nu med Spænding paa Retskendelsen.

Ved Siden af disse praktiske Hindringer kan for Kuriositetens Skyld nævnes, at en af Englands ældste og fornemste kvindelige Valgretsforkæmpere, Fru Fawcett, der i sin Tid har studeret Jura, paa Grund af andre Fortjenester er bleven udnævnt til »Æres-doctor i Jura ved Oxford Universitetet« — skønt Kvinder ikke kan opnaa høje juridiske Grader i England og ikke studere Jura ved Oxford Universitet!

I Belgien kan Kvinder studere Jura, men ikke blive Dommere eller Sagførere.

Mærkelig nok gav Spørgsmaalet herom det første Stød til en Kvindebevægelse i Landet. I 1888 søgte en Frk. Popelin, der havde taget den juridiske Doctorgrad ved Universitetet i Bryssel, at faa Ret til at praktisere som Sagfører. Det blev nægtet hende. Dette Tilfælde gav Anledning til megen Indignation hos belgiske Kvinder, og Kravet er senere bleven forfægtet med stor Iver. Baade i 1901, 1907 og 1912 er Forslag om at gøre Kvinderigestillede med Mænd indenfor det juridiske Fakultet bleven behandlet i Parlamentet,

tik; men fremfor alt maa man kende Begivenhederne under Kampen i deres Rækkefølge, saaledes at man bliver klar over Aarsag og Virkning. Thi det er netop Kæren i denne Kamp: at de to Parter har drevet hinanden frem, indtil Stillingen blev en saadan, at man fra begge Sider har følt sig nødsaget til at gribe til Midler, der overskrider Grænsen for det tilladelige.

Skildringen er isprængt utallige levende Episoder: Uddrag af Retssager, Beskrivelser af Demonstrationer o. s. v., der kaster Liv og Farve over Bogen. Da det kan ventes, at mange af Landsforbundets Medlemmer vil søge at komme i Besiddelse af Hr. Koppels

Bog, skal vi indskrænke os til at gengive en enkelt Begivenhed, der er særlig karakteristisk:

En adelig Dame, Lady L., havde som Protest mod, at en Arbejderske (Suffragette) blev tvangsmadet, begaaet en lignende Handling som denne, hvorpaa hun blev arresteret. Lady L. nægtede at spise, men i Stedet for at tvangsmade hende, tilkaldte man en Specialist, der paastod, at hun havde en Hjertefejl, og hun blev løsladt. Unge Gladstone, der har indført Tvangsmadning af Suffragetter, benægtede absolut, at der var vist Skaansomhed mod Lady L. — det var Hjertefejlen, der var Skyld i Løsladelsen.

Nogle Maaneder senere blev en

Arbejderske, Jane Warton, fængslet og dømt til Tvangsarbejde. Efter 3 Dages Sultestrejke, og fordi hun nægtede at forrette Arbejdet, blev hun sat i en Straffecelle og tvangsmadet. Der tilkaldtes først en Læge, da hun var blevet tvangsmadet 3 Gange, og Undersøgelsen gav til Resultat, at hun intet fejlede, hvorpaa Behandlingen fortsattes i flere Dage. Da opdukkede der hos Fængselsmyndighederne med Hr. Gladstone i Spidsen en uhyggelig Anelse om, at Jane Warton ikke var Arbejderske, og en omhyggelig Undersøgelse af Forholdene viste, at hun var — Lady L. Hermed faldt Bunden ud af Universet for unge Gladstone! Hans Kolleger fik ham hurtigt muligt anbragt ved den